

امنیت و توسعه روستایی در مناطق مرزی

www.ketab.ir

نویسندگان:

دکتر رضا منافه آذر

دکتر علی اصانلو

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین)

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۸

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

امنیت و توسعه روستایی در مناطق مرزی

نویسندگان: دکتر رضا منافی آذر، دکتر علی اصائلو

ناظر علمی: دکتر سید علی عبادی نژاد

ویراستار ادبی: دکتر میثم احمدی

صفحه آرا: زهرا طاهری

چاپ یکم: زمستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۱۵۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: راه فردا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی

ادبیلی، دانشگاه علوم انتظامی امین. تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

حق هرگونه چاپ و انتشار بدون مجوز از ناشر پیگرد قانونی دارد.

سرشناسه: منافی آذر، رضا، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: امنیت و توسعه روستایی در مناطق مرزی / نویسندگان: رضا منافی آذر، علی اصائلو.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۷۰ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۴۲۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: امنیت مرزی - ایران

موضوع: Border security -- Iran

موضوع: روستاها - ایران - جنبه‌های سیاسی

موضوع: Villages -- Iran -- Political aspects

شناسه افزوده: اصائلو، علی، ۱۳۵۸ -

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین

شناسه افزوده: Amin Police University

رده بندی کنگره: UA۱۲/۸۳

رده بندی دیویی: ۳۶۳/۲۸۵۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۳۱۶۶۵

سخن ناشر

كسب علم و دانش و تلاش براي بهره‌گيري از علوم جديد و بومي‌سازي آن براي رفع نيازهاي علمي، فرهنگي، اجتماعي و اقتصادي به‌منظور اعتلاي اقتدار امت اسلامي از توصيه‌هاي مهم اسلام است. علوم پليسي كه همگام با پيشرفت بسياري از علوم محض و تلفيق آن‌ها با يكدیگر، روزه‌روز نو مي‌شود و مرزهايي جديد از دانش مي‌سازد، از جمله علمي است كه درخت آن در كشورمان در حال رشد و نمو و ثمر دادن است.

تأليف آثار علمي برجسته و معتبر و اشاعه مفاهيم آن‌ها از جمله رهيافت‌هاي كارآمد و اثربخش است كه در سايه آن مي‌توان بستر مناسبی براي بهره‌گيري از تجربه‌هاي ارزشمند و دانش بومي نخبگان و كارشناسان علوم پليسي در كشورمان ساخت. بديهي است اندیشمندان، خبرگان و كارشناسان امور پليسي داخلي با تلفيق همگن تجربه‌هاي خود با علوم و تجربه‌هاي كارشناسان علوم پليسي ديگر كشورها باعث پيشبرد دانش پليسي در كشور خواهند شد. اميد است با نشر آثار تأليفي از اين دست، گامي هرچند كوچك در اين مسير طولاني برداريم و نويسندگان، محققان، كارشناسان و استادان را برانگيزانيم تا تجربه‌ها و توان علمي خود را متبلور كنند و اشاعه دهند.

فهرست

فصل اول: پردازش مفهومی

- ۱-۱. مفهوم مرز..... ۱۳
- ۱-۱-۱. سرزمین (قلمرو)..... ۱۳
- ۱-۱-۲. سرحد..... ۱۵
- ۱-۱-۳. مرز..... ۱۶
- ۲-۱. تاریخچه مرز..... ۱۸
- ۳-۱. انواع مرز..... ۲۴
- ۳-۱-۱. پیدایش و تطبیق با اقوام..... ۲۴
- ۳-۱-۲. تطابق با عوارض طبیعی..... ۲۵
- ۳-۱-۳. عینیت و امنیت..... ۲۷
- ۳-۱-۳-۱. مرزهای خشکی (زمینی)..... ۲۷
- ۳-۱-۳-۲. مرزهای آبی (دریایی)..... ۲۹
- ۳-۱-۳-۳. مرزهای هوایی..... ۳۲
- ۴-۱. نواحی مرزی..... ۳۳
- ۴-۱-۱. مفاهیم ناحیه، منطقه و برنامه‌ریزی ناحیه‌ای..... ۳۳
- ۴-۱-۲. ناحیه مرزی..... ۳۵
- ۵-۱. روستاهای نواحی مرزی..... ۴۲
- ۶-۱. برنامه‌ریزی روستاهای مرزی..... ۴۵

۴۹	۷-۱. مناطق آزاد.....
۵۴	۱-۷-۱- تاریخچه مناطق آزاد در ایران.....
۵۵	۲-۷-۱- مقررات مناطق آزاد.....
۵۸	۳-۷-۱- معرفی مناطق آزاد ایران.....
۵۸	۱-۳-۷-۱- منطقه آزاد کیش.....
۶۴	۲-۳-۷-۱- منطقه آزاد قشم.....
۶۷	۳-۳-۷-۱- منطقه آزاد چابهار.....
۷۱	۴-۳-۷-۱- منطقه آزاد انزلی.....
۷۴	۵-۳-۷-۱- منطقه آزاد ارس.....
۷۷	۵-۳-۷-۱- منطقه آزاد اروند.....
۷۹	۷-۳-۷-۱- منطقه آزاد ماکو.....
۸۱	۸-۳-۷-۱- آسیب شناسی مناطق آزاد.....
۸۲	۴-۷-۱- مناطق ویژه اقتصادی.....
۸۳	۱-۴-۷-۱- مناطق ویژه اقتصادی ایران.....
۸۸	۲-۴-۷-۱- تفاوت مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری.....
۸۸	۳-۴-۷-۱- پیامدهای ایجاد مناطق ویژه اقتصادی بر روستاها.....
۹۰	۵-۷-۱- مناطق ویژه گردشگری.....

فصل دوم: اقتصاد نواحی مرزی

۹۷	مقدمه.....
۹۸	۱-۲- اقتصاد نواحی مرزی.....
۱۰۰	۲-۲- اقتصاد رسمی.....
۱۰۲	۲-۲- اقتصاد رسمی نواحی مرزی.....
۱۰۳	۱-۲-۲- زراعت.....
۱۰۶	۲-۲-۲- دامداری.....
۱۱۱	۳-۲-۲- شرکت های تعاونی مرزنشینان.....
۱۱۴	۴-۲-۲- پیله وری.....

۱۱۶.....	۵-۲-۲- بازارچه‌های مرزی.....
۱۱۶.....	۱-۵-۲-۲- فلسفه و تاریخچه.....
۱۲۰.....	۲-۵-۲-۲- تعریف و اهداف بازارچه مرزی.....
۱۲۲.....	۳-۵-۲-۲- بازارچه‌های مرزی ایران.....
۱۲۶.....	۴-۵-۲-۲- منافع و آثار بازارچه مرزی.....
۱۲۹.....	۵-۵-۲-۲- توسعه روستایی و بازارچه‌های مرزی.....
۱۳۱.....	۳-۲- اقتصاد غیر رسمی.....
۱۳۴.....	۱-۳-۲- قاچاق.....
۱۳۴.....	۱-۱-۳-۲- فلسفه و تعریف قاچاق.....
۱۳۵.....	۲-۱-۳-۲- روش‌های قاچاق.....
۱۳۷.....	۳-۱-۳-۲- آثار اقتصادی و اجتماعی قاچاق.....
۱۳۸.....	۴-۱-۳-۲- راهکارهای مبارزه با قاچاق کالا.....
۱۳۹.....	۴-۲- توان‌های محیطی و فرهنگی نواحی مرزی.....
۱۴۱.....	۵-۲- عرصه قومیتی- جمعیتی نواحی مرزی کشور.....
۱۴۲.....	۱-۵-۲- مرزهای شمالی.....
۱۴۳.....	۲-۵-۲- مرزهای غربی.....
۱۴۳.....	۳-۵-۲- مرزهای جنوبی.....
۱۴۳.....	۴-۵-۲- مرزهای شرقی.....

فصل سوم: توسعه پایدار و امنیت در مناطق مرزی

۱۴۵.....	مقدمه.....
۱۴۵.....	۱-۳- توسعه پایدار و مناطق مرزی.....
۱۴۹.....	۲-۳- شاخص‌های توسعه پایدار و مناطق مرزی.....
۱۴۹.....	۱-۲-۳- اصول پایداری.....
۱۵۲.....	۲-۲-۳- اهداف پایداری.....
۱۵۵.....	۳-۳- امنیت و امنیت مرزی.....
۱۵۷.....	۴-۳- دیدگاه‌های توسعه و امنیت در نواحی مرزی.....

۱۵۷	۱-۴-۳- نگرش تقدم امنيت بر توسعه در نواحی مرزی
۱۶۰	۲-۴-۳- نگرش تقدم توسعه بر امنيت در نواحی مرزی
۱۶۱	۳-۴-۳- نگرش پیوستگی
۱۶۲	۴-۴-۳- نگرش انفکاک

فصل چهارم: روستاهای مرزی در نظریه‌ها و رویکردهای توسعه

۱۶۵	مقدمه
۱۶۶	۱-۴- روستاهای مرزی در رویکردهای توسعه
۱۶۶	۱-۱-۴- رویکرد سنتی مکان
۱۶۶	۱-۱-۱-۴- نواحی مرزی در نظریه مکان مرکزی کریستالر
۱۶۹	۲-۱-۱-۴- نواحی مرزی در نظریه فضای اقتصادی لوش
۱۷۰	۳-۱-۱-۴- روستاهای مرزی نظریه چگونگی وحدت اقتصادی گیرش
۱۷۳	۴-۱-۱-۴- رویکرد قطب منطقه‌ای
۱۷۹	۵-۱-۱-۴- نواحی مرزی در نظریه مرکز-پیرامون
۱۸۶	۲-۱-۴- رویکرد همکاری‌های بین مرزی
۱۸۶	۱-۲-۱-۴- جهانی شدن
۱۸۹	۲-۲-۱-۴- اعتماد و اتحاد (سرمایه اجتماعی و بین‌المللی)
۱۹۵	۳-۱-۴- رویکرد مردمی
۱۹۷	۲-۴- تبیین نظریه‌ها و دیدگاه‌های امنيت در نواحی مرزی
۱۹۷	۱-۲-۴- واقع‌گرایی
۱۹۹	۲-۲-۴- نظریه مک نامارا (امنيت و توسعه)
۲۰۰	۳-۲-۴- دیدگاه چندسویه‌نگر
۲۰۱	۴-۲-۴- نظریه برگشت تمرکز
۲۰۳	۵-۲-۴- نظریه نایلز هاتسن
۲۰۶	۲-۲-۴- نظریه جونز و وایلد